

Inspektionsrapport  
från Skolverket  
54-2006:3411

Utbildningsinspektion i  
den fristående gymnasie-  
skolan Trollhättans  
Praktiska Gymnasium

---

Beslut  
Skolrapport

*Skolverket*

## **Genomförd utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan Trollhättans Praktiska Gymnasium i Trollhättan**

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående gymnasieskolan Trollhättans Praktiska Gymnasium i Trollhättans kommun. Besök gjordes i skolan den 28–29 mars 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningskvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se](http://www.skolverket.se)).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

**Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 30 november 2007 skall Baggium AB redovisa till Skolverket enheten i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.**

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

## **Skolverkets beslut med anledning av inspektionen**

Skolverket bedömer att verksamheten i Trollhättans Praktiska Gymnasium, med undantag av nedanstående områden, övergripande är av god kvalitet.

Eleverna är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation och det finns en fungerande samverkan kring skolövergripande frågor. Trollhättans

Praktiska Gymnasium organiserar verksamheten så den främjar elevernas självförtroende och förmåga att lära.

Rektorn är förtrogen med den dagliga verksamheten vid skolan och har stort förtroende hos elever, föräldrar, personal och huvudman. Det finns en positiv prognos över elevutvecklingen vid skolan. Huvudmannen har en stabil ekonomi och har också förutsättningar att driva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Följande områden inom Trollhättans Praktiska Gymnasiums verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever som behöver det (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolans dokumentation och hantering av satta betyg sker inte på ett rättssäkert sätt (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 6 § gymnasieförordningen).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör bättre följa upp att undervisningen oberoende av lärare och ämne utvecklas så att den svarar mot läroplanen och andra nationella mål och riktlinjer.
- Rektorn bör förbättra förtroendet med de föreskrifter som gäller för verksamheten och tydliggöra sitt pedagogiska ledarskap.
- Skolan bör förbättra sina rutiner för att kartlägga behov av, informera om samt erbjuda svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmål.
- Skolan bör intensifiera sina ansträngningar att rekrytera lärare som är utbildade för den undervisning de skall bedriva.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg  
Avdelningschef

Mats Lindström  
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Hans Larson och undervisningsråden Tomas Erlandsson och Claes-Göran Aggebo deltagit.

**Bilaga**

Rapport

**Kopia till**

Trollhättans kommun

Övriga enligt fastställd sändlista.

## Utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan Trollhättans Praktiska Gymnasium

### Innehåll

|                                      |    |
|--------------------------------------|----|
| Inledning .....                      | 1  |
| Underlag .....                       | 1  |
| Beskrivning av skolan .....          | 2  |
| Sammanfattande bedömning .....       | 4  |
| Bedömning av resultaten .....        | 5  |
| Bedömning av genomförandet .....     | 6  |
| Bedömning av förutsättningarna ..... | 11 |

### Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Trollhättans Praktiska Gymnasium den 28 och 29 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 2004.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt företrädare för huvudmannen. Skolsköterskan intervjuades per telefon vid ett senare tillfälle. Inspektörerna besökte också undervisning i årskurserna 1 och 2. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Trollhättans Praktiska Gymnasium har genom rektorn tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Trollhättans kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har inte utnyttjat sin rätt till insyn i skolans verksamhet.

### Beskrivning av skolan

| <b>Trollhättans Praktiska Gymnasium</b> | <b>Antal elever</b> |
|-----------------------------------------|---------------------|
| Gymnasieskola                           | 44                  |

Skolverket beslutade den 31 mars 2003 (dnr 44-2002:1246) att den fristående gymnasieskolan Trollhättans Praktiska Gymnasium i Trollhättans kommun är berättigad till bidrag för sex utbildningar som betecknas Specialutformade program med inriktningarna Byggmåleri, El, Energi, Fordon, Industri samt Låssmed. Respektive utbildning har i bidragshänseende hänförs till motsvarande nationellt program Byggprogrammet, Elprogrammet, Energiprogrammet, Fordonsprogrammet samt Industriprogrammet. Det specialutformade programmet med inriktning Låssmed har i bidragshänseende förts till Industriprogrammet.

Skolverket beslutade också den 28 november 2005 (dnr 44-2005:1149) att skolan även har rätt till bidrag för utbildningarna Specialutformade program med inriktning omvårdnad, hantverk - florist, hantverk - trä och design, naturbruk - smådjur samt naturbruk - jakt och viltvård. Utbildningarna har i bidragshänseende hänförs till de nationella programmen Omvårdnadsprogrammet, Hantverksprogrammet och Naturbruksprogrammet.

Skolans profil är ett nära samarbete med det lokala näringslivet och branschorganisationer samt att utbildningen i karaktärsämnena bedrivs genom att den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU) är omfattande och uppgår för vissa program till 60 procent av den totala utbildningstiden.

Huvudman för skolan är Baggium AB med organisationsnummer 556531-3581.

Verksamheten vid Trollhättans Praktiska Gymnasium startade läsåret 2004/05 och skolan hade vid inspektionsbesöket 44 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Trollhättans kommun, men skolan har även elever från närliggande kommuner bland andra Lilla Edet, Uddevalla och Vänersborg.

Trollhättans praktiska gymnasium är beläget på Karlstorpsområdet och hyr lokaler i Tallbacken som är kommunens centrum för rehabilitering och omsorg av demenshandikappade. Skolan har förutom klassrum och grupprum även tillgång till verkstadslokaler för karaktärsämnen och delar idrottslokal med en annan fristående skola. Eleverna deltar i utformningen och iordningställandet av skollokalerna bland annat genom ett ämnesintegrerat projekt där flera av

skolans karaktärsämnen ingår. Skolans utemiljö består av den asfalterade planen framför Tallbackens entré.

Av tabell 1 framgår att skolans 44 elever fördelar sig på många olika program och att de flesta eleverna går i årskurs 1 eftersom skolan är nystartad. Av skolans elever är nio flickor vilket motsvarar 20 procent. Fem av eleverna går på individuellt program med fordonsinriktning.

**Tabell 1:** *Elevantal per utbildning och årskurs.*

| Utbildning                                                       | Årskurs 1 | Årskurs 2 | Årskurs 3 |
|------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|
| Specialutformat program - Byggmåleri                             | 9         | 3         | 0         |
| Specialutformat program - El                                     | 1         | 0         | 1         |
| Specialutformat program -Energi                                  | 0         | 0         | 0         |
| Specialutformat program - Fordon                                 | 3         | 3         | 0         |
| Specialutformat program – Fordon PRIV                            | 5         | 0         | 0         |
| Specialutformat program – Hantverk inriktning florist            | 5         | 0         | 0         |
| Specialutformat program – Hantverk inriktning trä och design     | 0         | 0         | 0         |
| Specialutformat program – Industri                               | 4         | 4         | 0         |
| Specialutformat program – Låssmed                                | 1         | 0         | 0         |
| Specialutformat program - Naturbruk inriktning smådjur           | 4         | 0         | 0         |
| Specialutformat program - Naturbruk inriktning jakt och viltvård | 0         | 0         | 0         |
| Specialutformat program - Omvårdnad                              | 1         | 0         | 0         |
| <b>Totalt</b>                                                    | <b>33</b> | <b>10</b> | <b>1</b>  |

Källa. *Skolans egen statistik*

Av tabellen framgår att skolan inte har elever på utbildningen Specialutformat program - energi som man är berättigad till bidrag för. Huvudmannen menar att energiinriktningen är en utbildning som behöver finnas på skolan. Anledningen är att det visat sig vid andra av huvudmannens skolor att elever som påbörjat utbildning på annat program byter till "Energi" för att det i vissa avseenden bättre motsvarar elevers intresse och arbetsmarknadens önskemål. Enligt rektorn erbjuds en fastighetsskötarinriktning från och med läsåret 2007/08 inom ramen för poängplanen för Specialutformat program – Energi. Rektorn meddelar också att det finns tre förstahandssökande till Specialutformat program - Energi till höstterminen 2007.

Av tabellen framgår också att skolan inte har elever på Specialutformat program – Hantverk med inriktningen trä och design och inte heller på Specialutformat program - Naturbruk med inriktningen jakt och viltvård. Skolan har enligt rektorn heller inga sökande till dessa utbildningar inför läsåret 2007/2008. Av Skolverkets beslut om rätt till bidrag för utbildningarna framgår att beslutet om rätt till bidrag gäller endast under förutsättning att utbildningarna startar senast

vid början av läsåret 2007/2008. Inspektörerna konstaterar därför att Trollhättans praktiska gymnasium inte är berättigade till bidrag för utbildningarna Specialutformat program – Hantverk inriktning trä och design samt Specialutformat program - Naturbruk inriktning jakt och viltvård.

### Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Trollhättans Praktiska Gymnasium och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Utbildningen vid Trollhättans Praktiska Gymnasium är enligt inspektörernas bedömning av god kvalitet. Eleverna vid Trollhättans Praktiska Gymnasium är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation och det finns en fungerande samverkan kring skolövergripande frågor. Skolan organiserar verksamheten så att den främjar elevernas självförtroende och förmåga att lära.

Rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten vid skolan och har stort förtroende hos elever, föräldrar, personal och huvudman. Det finns en positiv prognos över elevutvecklingen vid skolan. Huvudmannen har en stabil ekonomi och har också förutsättningar att driva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever som behöver det (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolans dokumentation och hantering av satta betyg sker inte på ett rättssäkert sätt (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 6 § gymnasieförordningen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör bättre följa upp att undervisningen oberoende av lärare och ämne utvecklas så att den svarar mot läroplanen och andra nationella mål och riktlinjer.
- Rektorn bör förbättra förtroendet med de föreskrifter som gäller för verksamheten och tydliggöra sitt pedagogiska ledarskap.
- Skolan bör förbättra sina rutiner för att kartlägga behov av, informera om samt erbjuda svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmål.
- Skolan bör intensifiera sina ansträngningar att rekrytera lärare som är utbildade för den undervisning de skall bedriva.

## Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Trollhättans Praktiska Gymnasium befinner sig i ett uppbyggnadsskede och inga elever har vid inspektionsbesöket ännu gått ut årskurs 3. Skolverket har tagit del av skolans betygssammanställning för läsåret 2006/07. Vid inspektionsbesöket var totalt 88 betyg satta i 25 olika kurser. I kärnämneskurser har 31 betyg satts. Av dessa är sex procent Icke godkänd, 61 procent Godkänd, 29 procent Väl godkänd och tre procent Mycket väl godkänd. I karaktärsämnen har 57 betyg satts. Av dessa är 14 procent Icke godkänd, 51 procent Godkänd, 28 procent Väl godkänd och 12 procent Mycket väl godkänd.

Skolans elever har hittills endast deltagit i nationella kursprov i matematik A. Se vidare i avsnittet ”Bedömning av genomförandet” om utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning.

Intervjuer och verksamhetsbesök visar att eleverna vid skolan överlag är medvetna om kursplanernas mål och vad som krävs för att klara dem. Eleverna uttrycker tillit till sin egen förmåga att klara kraven och nå målen och till skolans förmåga att hjälpa dem med den uppgiften vilket inspektörerna bedömer som positivt.

Eftersom skolan har varit verksam under så kort tid är det svårt att tillfredsställande bedöma skolans kunskapsresultat. Ingenting i utredningen ger dock inspektörerna anledning att ifrågasätta att skolan bedriver en utbildning som ger eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Efter läsåret 2006/07, då skolans betygssättning för läsåret är fullständig och omfattar alla elever, kommer enligt rektor analyser och systematiska uppföljningar av skolans resultat att göras i kvalitetsredovisningen.

Intervjuade elever tycker att de har ett stort inflytande genom att skolan erbjuder möjligheter för eleverna att själva utforma sin utbildning genom olika val av kurser. Det varierar dock mellan lärare och kurser i vilken utsträckning eleverna har inflytande över kursernas uppläggning och redovisningsformer.

Eleverna vid Trollhättans Praktiska Gymnasium är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation. Genom bland annat klassrådets och elevrådets kontinuerliga möten finns enligt inspektörernas bedömning en fungerande samverkan kring skolövergripande frågor.

I intervjuer och verksamhetsbesök ger eleverna tydligt uttryck för att man respekterar människors lika värde oavsett etniskt ursprung, sexuell läggning, kön, religion och funktionshinder samt att man inte accepterar kränkningar. Vidare lyfts den lilla skolans fördelar fram där de små grupperna bidrar till ett positivt klimat och att alla blir sedda och respekterade. Eleverna känner sig trygga. Såväl elever som lärare beskriver uppskattande den samhörighet och gemenskap som råder mellan elever och mellan elever, rektor och lärare. Bilden bekräftas av resultaten av de enkätundersökningar som genomfördes vid skolan läsåret

2005/06 och publicerades i kvalitetsredovisningen för samma år. Av dessa framgår att eleverna vid denna mätning trivs, är trygga och tycker att skolan fungerar bra som helhet. Såväl elever som lärare berättar dock i intervjuer att bråk och trakasserier mellan elever har förekommit. Den gemensamma uppfattningen är att skolans personal uppmärksammar eventuella problem och att dessa åtgärdas omedelbart. Se vidare i avsnittet Bedömning av genomförandet om arbetsmiljö och delaktighet.

Inspektörerna bedömer att det råder ett gott klimat vid Trollhättans Praktiska Gymnasium och att eleverna utvecklar normer och värden i enlighet med skollagen och läroplanen. Skolan svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

### Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

#### Arbetsmiljö och delaktighet

Genom intervjuer med elever, handledare för APU och ansvariga lärare i karaktärsämnen ges inspektörerna exempel på att kurser är planerade utifrån målen i kursplanen. Eleven och handledaren är medvetna om målen och kan utifrån det diskutera såväl innehåll som bedömning. Läraren har kontinuerlig kontakt med arbetsplatsen och följer upp elevens kunskapsutveckling i förhållande till målen. I den skolförlagda karaktärsämnesundervisningen arbetar sedan läraren och eleven med de mål som eleven inte når på sin APU. Eleven har ett stort inflytande över sitt eget lärande och deltar i bedömningen av kunskapsresultaten utifrån mål och kriterier vilket inspektörerna bedömer som bra.

Genom intervjuer med elever och personal samt studier av dokument som visar lärares kursplaneringar och kunskapsuppföljning finner inspektörerna också exempel på kurser där planering, arbetsformer och kunskapsuppföljning inte ger eleverna samma möjlighet till ansvar och inflytande över sitt eget lärande. Se vidare om innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen.

Enligt läroplanen skall läraren stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära. Vidare skall läraren organisera arbetet så att eleverna utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Läraren skall också skapa en balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande.

I intervjuer med föräldrar och elever framkommer flera exempel på att elever som av olika anledningar misslyckats eller har haft svårigheter i sin tidigare skolgång i grundskolan och/eller på andra gymnasieskolor, nu har funnit sig

tillrätta vid Trollhättans Praktiska Gymnasium. Intervjuer och verksamhetsbesök visar att skolan arbetar systematiskt med att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov, intressen och förutsättningar. Av intervjuer med lärare i karaktärsämnen och handledare i arbetsplatsförlagd utbildning framgår att skolan medvetet och konsekvent arbetar med att successivt bygga upp elevernas självförtroende att klara skolans och arbetslivets krav. Inspektionen visar också att skolan eftersträvar en balans mellan karaktärsämnesundervisning, arbetsplatsförlagd utbildning och kärnämnesundervisning. Veckoplaneringen av elevernas arbetspass ger möjligheter att knyta ihop teori och praktik och skapa en god arbetsmiljö. I verksamhetsbesök och intervjuer ger eleverna uttryck för att de i skolan känner sig respekterade, sedda och anser att verksamheten fungerar väl även för dem som är skoltrötta eller har svårigheter.

Inspektörerna bedömer skolans arbete som mycket bra när det gäller att organisera verksamheten för att stärka elevernas självförtroende och förmåga att lära och för att ge eleverna goda arbetsförhållanden.

Skolan har upprättat en likabehandlingsplan som enligt inspektörernas bedömning uppfyller kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Arbetet med skolans likabehandlingsplan, där såväl lärare som elever har varit involverade, har varit ett betydelsefullt inslag i skolans värdegrundsarbete. Enligt rektorn och lärare ger likabehandlingsplanen vägledning i skolans förebyggande arbete och fungerar som ett hjälpmedel när något inträffat. Rektorn betonar att det är viktigt att likabehandlingsplanen också gäller när eleverna har arbetsplatsförlagd utbildning. Skolan har distribuerat planen till APU-handledarna och intervjuer visar att likabehandlingsplanen också används där vilket inspektörerna bedömer som bra.

### **Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen**

En mycket stor del av elevernas utbildningstid är förlagd till en eller flera arbetsplatser. Enligt rektorn finns avtal upprättade med de arbetsplatser där skolan har elever. Inspektörerna har tagit del av sådana avtal. Ingen ersättning utgår till arbetsplatsen från skolan och eleven är inte anställd dvs. han/hon är elev även på arbetsplatsen. På arbetsplatsen har eleverna handledare. Under tiden för APU dokumenterar eleven och handledaren vilka delar av kursen och vilka kursplanemål eleven arbetat med. En lärare från skolan besöker arbetsplatsen regelbundet och stämmer av. För bedömning och betygssättning samråder läraren med handledaren och använder sig av olika typer av praktiska och teoretiska prov under den skolförlagda tiden av karaktärsämnen.

En till två dagar per vecka har eleverna undervisning i kärnämnen och en dag i veckan skolförlagd undervisning i karaktärsämnen. Innan en elev placeras på en arbetsplats sker all undervisning på skolan.

Dokument visar att skolans mål och planering i huvudsak ligger i linje med nationella mål och riktlinjer. För genomförandet av de fastställda målen har Trollhättans Praktiska Gymnasium en arbetsplan. Kunskapssynen och synen på lärandet i skolan speglar huvudsakligen dem som uttrycks i läroplanen och kursplanerna men det finns variationer i kunskapssynen beroende på lärare och ämne.

Intervjuer med rektorn, lärare och elever samt verksamhetsbesöken visar att skolan inte följer upp att undervisningen ligger i linje med målen för utbildningen. Detta visar sig exempelvis genom de skillnader i hur undervisningen involverar eleverna i att delta i diskussioner om kursens innehåll och arbetsmetoder. Se ovan om arbetsmiljö och delaktighet. Ett annat exempel som inspektörerna kopplar till skolans uppföljning av målen i läroplanen är när eleverna i årskurs 1 under två timmar per vecka har eget planerat arbete så kallad ”studiehall”. Eleverna förväntas med lärarnas hjälp själva välja och genomföra utbildningsinslag i kärnämnen. Valen kan vara intressestyrda men det kan också handla om stödundervisning. Lärarna står till elevernas förfogande under ”studiehall”. Inspektörerna får genom observationer och intervjuer med elever uppfattningen att lärarna överlåter ett stort ansvar på eleverna samtidigt som de inte har en gemensam ide om hur man i alla skolans ämnen behöver träna eleverna i att ta sådant ansvar. Elever uttrycker frustration över ”studiehall” och inspektörerna kan vid verksamhetsbesöket iakttä både oro och inaktivitet bland eleverna.

Inspektörerna bedömer att skolan bättre bör följa upp att undervisningen oberoende av lärare och ämne utvecklas så att den svarar mot nationella mål och riktlinjer.

### **Individanpassning och stöd**

Varje elev har en individuell studieplan. Uppföljning av studieplanen görs minst en gång per termin tillsammans med mentorn i utvecklingssamtal. I intervjuer med elever och personal och i verksamhetsbesök får inspektörerna flera exempel på där elevernas individuella studieplaner ändrats för att bättre passa olika elevers behov av utmaningar och/eller stöd i skolarbetet. Skolan håller också kontinuerlig kontakt med hemmen för de elever som ännu inte fyllt 18 år, genom utvecklingssamtal, studieinformationskvällar och föräldramöten.

Skolans bemanning och arbetssätt ger eleverna stora möjligheter till undervisning i små grupper. Eleverna uppger att de alltid erbjuds stöd då de är i behov av det. Mentorn har ett särskilt ansvar för att tidigt uppmärksamma stödbehov.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att anpassa undervisningen och erbjuda särskilt stöd utifrån den enskilda elevens behov väl uppfyller författningarnas krav.

Enligt förordningen (1996:1206) om fristående skolor skall ett åtgärdsprogram utarbetas för elev som behöver särskilt stöd. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Eleven och om eleven inte fyllt 18 år även elevens vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Skolan har till Skolverket skickat in exempel på åtgärdsprogram som enligt rektorn var avskrifter av åtgärdsprogram. Vid genomgång av skolans dokument på plats finner inspektörerna att skolan inte kan redovisa åtgärdsprogram för dessa elever i enlighet med inskickade avskrifter. Skolan kan för inspektörerna endast redovisa anteckningar från kontakter med representanter för elevernas hemkommuner. I kontakter med Skolverket menar dock biträdande utbildningschefen vid Baggium AB att ”De elever det handlar om har en form av åtgärdsprogram upprättade, visserligen inte med tillräckligt god kvalitet”. Dessa åtgärdsprogram har dock inte redovisats för inspektörerna av rektorn.

Inspektörerna bedömer att Trollhättans praktiska gymnasium skyndsamt måste upprätta åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd.

### **Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning**

Enligt gymnasieförordningen skall lärarna i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik använda sig av nationella prov inför betygssättningen. Betyg skall sättas efter avslutad kurs och en elevs betyg skall antecknas i en betygs katalog där alla betygen för en enskild elev skall finnas samlade.

Dokumentstudier och intervjuer med rektorn och personal visar att några elever som hittills fått betyg i kärnämnen inte deltagit i nationella kursprov. Rektorn har inför vårens provomgång gett instruktioner om att elever som skall betygsättas i kurser där det finns nationella kursprov också skall delta i dessa. Inspektörerna förutsätter därför att skolans elever fortsättningsvis deltar i nationella kursprov.

Enligt gymnasieförordningen skall en elevs betyg antecknas i en betygs katalog. Betygen skall finnas samlade för varje enskild elev. Betygskatalogen skall utgöra den officiella dokumentationen över de betyg som har satts. Rektorn ansvarar för förändring av betygs katalogen.

I Trollhättans Praktiska Gymnasium finns elevernas betyg antecknade i listor för varje kurs. Dessa dokument är delvis ofullständiga då elever som är antecknade som kursdeltagare inte fått betyg efter avslutad kurs. Det finns inga anteckningar om avhopp eller andra orsaker till uteblivna betyg utan dokumentet är fortfarande öppet för kompletteringar. Skolans rektor lämnar inga förklaringar till detta men menar att förbättrade rutiner för betygsdokumentation snarast skall införas vid skolan. Vid genomgång på plats av skolans dokument tillsammans med rektorn redovisar skolan heller ingen betygs katalog där betygen för enskilda elever finns samlade. I kontakter med Skolverket har Baggium AB genom biträdande utbildningschefen i efterhand meddelat att skolan har ett dokument kallat "Betygsrapport" som fyller den funktion som en betygs katalog skall göra enligt bestämmelserna. Denna har dock inte redovisats för inspektörerna i samband med besöket eller senare.

Inspektörerna bedömer att skolans dokumentation och hantering av satta betyg inte sker på ett rättssäkert sätt.

För att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning diskuteras bedömningsfrågor inom lärargruppen på skolan. Lärarna vid gymnasieskolorna inom Baggium AB träffas också regelbundet ämnesvis och diskuterar då bland annat bedömnings- och betygssättningsfrågor. Någon uppföljning och analys av skolans resultat och arbetet med att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning har ännu inte gjorts. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolan har ett systematiskt arbete för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning. Enligt rektorn kommer skolan från och med våren 2007 att göra sådana uppföljningar i kvalitetsredovisningen.

### **Kvalitetssäkring och förbättringsarbete**

Trollhättans Praktiska Gymnasium har upprättat en kvalitetsredovisning för läsåret 2005/06. I skolans kvalitetsredovisning framgår mycket väl hur skolan arbetar och kommer att arbeta med kvalitetssäkring och förbättring. Kvalitetsredovisningen utgår från de utvalda målen i den lokala arbetsplanen som också

har koppling till nationella mål för utbildningen. Måluppfyllelsen bedöms bland annat med hjälp av enkäter till elever, föräldrar, personal samt handledare och företagsledare vid den arbetsplatsförlagda utbildningen. Resultaten analyseras och åtgärder för förbättrad måluppfyllelse föreslås. Dessa åtgärder återfinns också i skolans lokala arbetsplan för läsåret 2006/07. I intervjuer beskriver lärare delaktighet i förbättringsarbetet och framtagandet av kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning uppfyller de krav som ställs i förordningen om kvalitetsredovisning och att skolan utnyttjar kvalitetsredovisningen i sitt förbättringsarbete.

### **Ledning och intern kommunikation**

Utifrån dokument och intervjuer bedömer inspektörerna att huvudmannen har god insikt i de författningar som styr skolans verksamhet och har förutsättningar att driva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Skolverksamheten inom Baggium AB leds av en utbildningschef. Företaget har för närvarande 23 gymnasieskolor och fyra grundskolor. Utbildningschefen rapporterar närmast till företagets verkställande direktör som också är en av företagets ägare och ingår i styrelsen. Aktiebolagets styrelse är också styrelse för skolorna. För varje skola finns en rektor som har det ekonomiska och pedagogiska ansvaret. Rektorerna samarbetar regionvis inom Baggium AB. Fyra gånger per år har man ledningsmöte då alla rektorer och utbildningschefen träffas och diskuterar aktuella utvecklingsfrågor. I företaget finns delegationsordning med uppgifter om ansvarsfördelning för utbildningschef och rektorer.

Rektorn vid Trollhättans Praktiska Gymnasium anställdes hösten 2006. Hon är utbildad mellanstadie lärare med mångårig lärarerfarenhet från grundskolan, vuxenutbildningen och skoldaghem. Rektorn har också fyra års erfarenhet som utbildningsledare och platschef vid ett annat fristående utbildningsföretag. Hon har inte genomgått den statliga rektorsutbildningen men är anmäld till deltagande kommande läsår. Huvudmannens policy är att rektorer vid företagets skolor skall genomgå den statliga rektorsutbildningen.

Vid intervjuer med elever, föräldrar och lärare framkommer att rektorn har stort förtroende. Skolan befinner sig i ett uppbyggnadsskede och rektorn har betytt mycket för att skapa strukturer och rutiner så att skolans vardag fungerar. Rektorn befinner sig i verksamheten på ett påtagligt sätt för både lärare och elever. Exempelvis beskriver eleverna att rektorn samtalar med varje elev varje dag de befinner sig på skolan.

Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten vid skolan.

Vid intervju med rektorn framkommer dock flera områden där rektorn inte har tillräckliga kunskaper om de föreskrifter som gäller för verksamheten vid en fristående gymnasieskola. Det gäller exempelvis föreskrifter om bedömning och betygssättning, garanterade undervisningstiden och åtgärdsprogram.

Flertalet av skolans lärare är inte lärarutbildade vilket också ställer större krav på rektorns pedagogiska ledarskap. Rektorn är medveten om detta men säger också att hon med tanke på arbetsbelastningen har haft svårt att hinna med att följa upp att undervisningen på skolan ligger i linje med målen för utbildningen.

Inspektörerna bedömer att rektorn bör förbättra förtroendet med de föreskrifter som gäller för verksamheten och tydliggöra sitt pedagogiska ledarskap.

### Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

#### Tillgång till utbildning

Intagningsprocessen för skolan hanteras av intagningskansliet för kommunerna i Fyrbodalområdet och sker i enlighet med gymnasieförordningens bestämmelser. Skolan tar emot elever även under terminstid och det finns flera exempel på elever som påbörjat sin utbildning under såväl höstterminen som vårterminen.

Vid inspektionsbesöket fanns 44 elever vid skolan. Enligt rektorn har några av dessa en utländsk bakgrund. Vid skolan finns ingen elev som har modersmålsundervisning, svenska som andraspråk eller studiehandledning på modersmålet. En elev har anmält intresse för modersmål men skolan anordnar inte detta då det vid skolan inte finns ett underlag på fem elever för något språk. Av verksamhetsbesök och intervjuer framgår att det finns en osäkerhet om det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmål och om det finns elever som har behov av att läsa svenska som andraspråk istället för ämnet svenska.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sina rutiner för att kartlägga behov av, informera om samt erbjuda svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmål.

Enligt förordning om fristående skolor skall skolan kunna redovisa hur varje elev har erbjudits den garanterade undervisningstiden. Rektorns uppfattning är att skolan uppfyller kravet att erbjuda varje elev den garanterade undervisningstiden om 2 430 timmar. Enligt rektorn är riktmärket att antalet schemalagda timmar schablonmässigt minst motsvarar kursernas poängtal. Då dessa uppgifter utgör en generell bedömning har inspektörerna begärt att få uppgifter om hur många timmar undervisningstid som en slumpvis utvald elev i årskurs 2 erbjuds under sin skolgång på Trollhättans Praktiska Gymnasium och om skolans uppföljning av att eleven får den garanterade undervisningstiden.

Av rektorns beräkning framgår att eleverna i en grupp planmässigt kan få mer än 2 430 timmar. Inspektörerna konstaterar utifrån rektorns svar att skolans erbjudande om garanterad undervisningstid för en elev utgår från en generell och schablonmässig beräkning av antal dagar med ämnesundervisning och APU-dagar per vecka och antalet veckor under ett läsår. Det framgår dock inte hur skolan följer upp att den verkliga undervisningstiden för en elev uppgår till minst 2 430 timmar.

Inspektörerna bedömer att den av rektorn inskickade redovisningen inte visar att man följer upp och säkerställer att en enskild elev får den garanterade undervisningstiden. Enligt rektorn och biträdande utbildningschefen vid Baggium AB kommer ett nytt digitalt hjälpmedel för registrering av elevuppgifter m.m. inom kort tas i bruk på skolan. Genom detta kommer också varje elevs undervisningstid att registreras och tydligare följas upp så att skolan kan redovisa hur varje elev erbjudits den garanterade undervisningstiden. Inspektörerna förutsätter att detta kommer att ske.

### **Personal**

Av intervjuer med rektorn framgår att skolan har ett avtal med Företagshälsan Väst AB som ger skolan tillgång till skolsköterska och skolläkare. Samtliga elever vid Trollhättans Praktiska Gymnasium har genomgått hälsoundersökning med skolsköterskan. Eleverna i måleri- och fordonsutbildningarna har dessutom genomgått extra hälsokontroller som motsvarar det som lagstadgas för de som arbetar i respektive bransch. Enligt skolsköterskan och rektorn finns det en nyinrättad mottagningstid varje vecka där eleverna kan besöka skolsköterskan. Vid behov förmedlar skolsköterskan kontakten så att eleven kan besöka den läkare som Företagshälsan Väst AB använder som skolläkare.

Skolan saknar specialpedagog men rektorn uppger att lärare med specialpedagogisk kompetens skall anställas till nästa läsår då skolan expanderar.

Trollhättans Praktiska Gymnasium har haft svårt att rekrytera utbildade lärare till sin verksamhet. Av den lärarförteckning som skolan lämnat till inspektörerna framgår att av skolans elva lärare har endast en lärarutbildning. En av lärarna är i slutfasen av sin lärarutbildning, två av lärarna skall påbörja kompletterande lärarutbildning (SÄL) och en av lärarna har tio års lärarerfarenhet i gymnasieskolan. Ingen av lärarna är tillsvidareanställd. Rektorn och huvudmannens representanter uttrycker ambitionen att rekrytera utbildade lärare för all undervisning.

Inspektörerna bedömer att skolan bör intensifiera sina ansträngningar att rekrytera lärare som är utbildade för den undervisning de skall bedriva.

### **Materiella resurser**

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Trollhättans Praktiska Gymnasium har tillgång till läromedel, utrustning och pedagogiskt material som behövs för att få en tidsenlig utbildning och att nå målen för utbildningen.

### **Stabilitet**

Inspektörerna har tagit del av årsredovisningen 2005 för Baggium AB. Företaget är vinstgivande och uppvisar en betryggande soliditet. I årsredovisningen och i de resonemang som huvudmannens representanter för i intervjuer kring skolans ekonomi särskiljs inte de enskilda skolorna utan hela skolverksamheten i Baggium AB betraktas som en enhet. Dock sägs att skolor under uppbyggnad som Trollhättans Praktiska Gymnasium de första åren inte lämnar överskott till helheten. Den gemensamma ekonomin garanterar enligt huvudmannen en långsiktig stabilitet även för skolor som av någon anledning inte varje år skulle klara lönsamhetskravet.

Huvudmannen är nöjd med elevutvecklingen vid Trollhättans Praktiska Gymnasium. Till läsårsstarten hösten 2007 finns 126 sökande och rektorn räknar

med att maximalt kunna ta emot 45 elever vilket överstiger företagets prognoser för skolans utveckling. Den samlade bilden är att skolan har en stabil ekonomi och en positiv framtida prognos.

Datum                      Ort

2007-08-31              Göteborg

Mats Lindström

Thomas Nilsson